

Працівник працює менше місяця: як рахувати середню зарплату для лікарняних

У разі коли застрахована особа перебувала у трудових відносинах **менше ніж календарний місяць за останнім основним місцем роботи**, розрахунковий період визначається за фактично відпрацьований час (календарні дні) перед настанням страхового випадку (п. 27 Порядку № 1266).

ВАЖЛИВО

Спершу потрібно подати додатки Д1 і Д5 з позначкою "призначення матеріального забезпечення, страхових виплат" у складі Податкового розрахунку з типом "Звітний" як Довідковий.

Ситуація 6

Працівника прийнято на роботу **06 листопада 2023**, листок непрацездатності з **8 по 18 листопада**. Розрахунковий період - 2 к. дн. (6 і 7 листопада), середню зарплату обчислюємо з виплат за ці дні.

Ситуація 7

Працівника прийнято на роботу **16 жовтня 2023**, листок непрацездатності з **20 по 28 листопада**.

Розрахунковий період - 35 к. дн. (16 днів жовтня і 19 днів листопада), середню зарплату обчислюємо з виплат за ці дні.

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Як враховувати премії під час розрахунку середньої зарплати для лікарняних

Середня заробітна плата для розрахунку допомоги по вагітності та пологах і допомоги по тимчасовій непрацездатності, **оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця обчислюється роботодавцями на підставі відомостей, що включаються до звіту про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що подаються до ДФС.**

п. 32 Порядку № 1266

ЛИСТ від 07.04.2023 р. № 13488-15877/P-03/8-2800/23:

Отже, якщо премія за жовтень нарахована у листопаді, то вона відображається у місяці її нарахування. При цьому місяць, не відпрацьований з поважних причин, не враховується при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Ситуація 8.

Працівнику нарахували щомісячну премію за жовтень 2022 у листопаді 2022. Але працівник з 1 по 30 листопада 2022 перебував у відпустці без збереження зарплати. Премія була відображена у додатку Д1 за листопад 2022.

Тимчасова непрацездатність - з 13 по 22 листопада 2023.

Розрахунковий період: листопад 2022 - жовтень 2023, але листопад 2022 виключається з розрахункового періоду.

Премія нарахована в листопаді - не враховується в середню зарплату.

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

Як враховувати сторновану суму зарплати під час розрахунку середньої зарплати для лікарняних

Лист ПФУ від 18.05.2023 р. № 19516-21777/У-03/8-2800/23

Отже, при обчисленні середньої заробітної плати <...> необхідно керуватися даними персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб, які зазначаються у Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування. Тобто, якщо на момент здійснення розрахунку страхових виплат **сума сторнованої заробітної плати** відображається у Державному реєстрі застрахованих осіб **у березні 2022 року**, то при обчисленні середньої заробітної плати для нарахування страхових виплат вона **враховується** в місяці її відображення, - **в березні 2022 року**.

ЛИСТ від 05.05.2023 р. № 17750-19439/У-03/8-2800/23:

Враховуючи викладене, **при обчисленні середньої заробітної плати <...> необхідно користуватися даними звітів про суми нарахованої заробітної плати та суми нарахованого єдиного внеску** на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які відображені в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Ситуація 9

У вересні 2023 виявили помилку й сторнували зарплату за **квітень 2023**.

Сума сторнування буде **врахована у вересні 2023** і відображена у Додатку Д1 за вересень 2023.

Ситуація 10

У вересні 2023 виявили помилку й сторнували зарплату **за квітень 2023 і водночас нараховували лікарняні за 3 дні непрацездатності**.

Сума сторнування буде відображена у Додатку Д1 за вересень 2023 як виплата квітня - **Перерахунок?**

СНІ
І

Відсутній заробіток у розрахунковому періоді: як оплачувати лікарняний

Якщо у розрахунковому періоді перед настанням страхового випадку застрахована особа з поважних причин **не мала заробітку або страховий випадок настав у перший день роботи** (для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності, в тому числі внаслідок захворювання або травми, що пов'язані з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням), середня заробітна плата визначається виходячи **з тарифної ставки (посадового окладу) або її частини**, встановленої на день настання страхового випадку. Якщо тарифна ставка (посадовий оклад) не встановлюється, розрахунок проводиться виходячи з розміру мінімальної заробітної плати (або її частини), встановленого законом на день настання страхового випадку (п. 28 Порядку № 1266).

Ситуація 11.

Працівниця приступила до роботи **13.11.2023** після відпустки по догляду за дитиною до 3 років. Посадовий оклад - 7001 грн. Страховий випадок настав **20.11.2023 - захворіла дитина**.

Середня зарплата за Порядком № 1266: **7001 грн / 30,44 к. дн. = 229,99 грн.**

Ситуація 12.

Працівниця приступила до роботи **30.10.2023** після відпустки по догляду за дитиною до 3 років. Посадовий оклад - 7001 грн. За 2 р. дн. жовтня нарахована зарплата - 636,46 грн.

Страховий випадок настав **20.11.2023 - захворіла дитина**.

Середня зарплата за Порядком № 1266: **636,46 грн / 2 к. дн. = 318,23 грн.**

Відсутній заробіток у розрахунковому періоді: як оплачувати лікарняний

Лист ПФУ від 06.09.2023 р. № 2800-030401-8/49933:

Також пунктом 5 Порядку визначено, що у разі коли середня заробітна плата обчислюється відповідно до пункту 28 цього Порядку, середньоденна заробітна плата за один календарний день визначається шляхом ділення тарифної ставки (посадового окладу), мінімальної заробітної плати або їх частини (у разі, коли особа працює у режимі неповного робочого дня чи тижня), на середньомісячну кількість календарних днів (30, 44).

З урахуванням вищевикладеного, враховуючи, що допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі компенсації втрати заробітної плати, у **випадку коли для педагогічного працівника передбачено не повне педагогічне навантаження, обчислення середньої заробітної плати здійснюється відповідно до пункту 28 Порядку із частини тарифної ставки з урахуванням запланованого педагогічного навантаження** <...>

Ситуація 13.

Тарифна ставка вчителя (з підвищеннями) - **7223,70 грн.**

Педагогічне навантаження - 9 годин на тиждень (тижнева норма - 18 годин).

Вчитель приступив до роботи **20 жовтня 2023** (після відпустки до 3-х років).

Листок непрацездатності з **25.10.2023**.

Середньоденна зарплата за п. 28 Порядку № 1266:

$(7223,70 \text{ грн.} \times 0,5) / 30,44 \text{ к. дн.} = 118,65 \text{ грн.}$

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Погодинна та відрядна оплата + немає заробітку

Якщо тарифна ставка (посадовий оклад) не встановлюється, розрахунок проводиться виходячи з розміру мінімальної заробітної плати (або її частини), встановленого законом на день настання страхового випадку (п. 28 Порядку № 1266).

Погодинна оплата праці

1. Базою для визначення погодинної ставки є місячний (посадовий) оклад, тарифна ставка.
2. Погодинна ставка визначається так:
Місячний оклад (ставка) / середньомісячну кількість робочих днів.
3. Під час прийняття працівника на роботу визначають умови зайнятості: повна чи неповна.
4. Для розрахунку середньої зарплати за п 28 Порядку № 1266 використовується місячний (посадовий) оклад, тарифна ставка.

Відрядна оплата праці

1. Основою для визначення відрядної розцінки є погодинна (денна) тарифна ставка, що відповідає розряду виконуваних робіт залежно від кваліфікації.
2. Базою для визначення годинної (денної) ставки є місячний (посадовий) оклад, тарифна ставка.
3. Погодинна ставка визначається так:
Місячний оклад (ставка) / середньомісячну кількість робочих днів.
3. Під час прийняття працівника на роботу визначають умови зайнятості: повна чи неповна.
4. Для розрахунку середньої зарплати за п 28 Порядку № 1266 використовується місячний (посадовий) оклад, місячна тарифна ставка.

Немає 6-ти місяців страхового стажу за останні 12 місяців: як оплачувати лікарняний

Застраховані особи, які **протягом дванадцяти місяців** перед настанням страхового випадку, за даними реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, **мають страховий стаж менше шести місяців**, мають право на страхові виплати відповідно до цього Закону в таких розмірах:

1) **допомога по тимчасовій непрацездатності** - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але не більше за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку;

2) **допомога по вагітності та пологах** - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але не більше за розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку.

ч. 4 ст. 12 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV.

Якщо за даними Держреєстру немає 6-ти місяців страхового стажу за останні 12 місяців розмір

Працівник протягом 12 місяців був у відпустці без збереження зарплати ≠ немає 6 місяців стажу.

З працівником призупинено дію трудового договору ≠ немає 6 місяців стажу.

Була відпустка по догляду за дитиною до 6 років ≠ немає 6 місяців стажу.

Була відпустка по догляду за дитиною до 3 років - Страховий стаж буде.

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

Немає 6-ти місяців страхового стажу за останні 12: як оплачувати лікарняний

1. Страховий стаж за останні 12 місяців визначається за даними Держреєстру - додаток 9.
2. Якщо страховий стаж за кожен місяць лише кілька днів - то рахується частка за місяць і округлюється до сотих

Якщо за даними Держреєстру немає 6-ти місяців страхового стажу за останні 12 місяців розмір денної виплати обмежується у 2023 році:

- для лікарняних: $6700 \text{ грн} / 30,44 = 220,11 \text{ грн.}$;
- для декретних: $(6700 \text{ грн} \times 2) / 30,44 = 440,21 \text{ грн.}$

Якщо розмір МЗП з **01.01.2024** - 7100 грн - для страхових випадків, які настали починаючи 01.01.2024, обмеження денної виплати:

- для лікарняних: $7100 \text{ грн} / 30,44 = 233,25 \text{ грн.}$;
- для декретних: $(7100 \text{ грн} \times 2) / 30,44 = 466,49 \text{ грн.}$

Якщо розмір МЗП з **01.04.2024** - 8000 грн - для страхових випадків, які настали починаючи 01.04.2024, обмеження денної виплати:

- для лікарняних: $8000 \text{ грн} / 30,44 = 262,81 \text{ грн.}$;
- для декретних: $(8000 \text{ грн} \times 2) / 30,44 = 525,62 \text{ грн.}$

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Гарантія щодо мінімального гарантованого розміру декретних - тільки за основним місцем роботи?

Сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розмір максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески, та не може бути меншою за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку.

ч. 2 ст. 19 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV.

Приклад 14.

Жінка працює за основним місцем роботи на умовах неповного робочого часу.

Початок відпустки по вагітності та пологах 20.11.2023.

Фактична середня зарплата - **185,25 грн.**

Нараховуємо декретні з розрахунку денної виплати - 220,11 грн.

Продовження прикладу 14

Жінка працює за основним місцем роботи на умовах неповного робочого часу і на роботі за сумісництвом на умовах неповного робочого часу.

Початок відпустки по вагітності та пологах 20.11.2023.

За основним місцем роботи - гарантована виплата у розмірі - **220,11 грн.**

На роботі за сумісництвом немає права на виплату допомоги по вагітності та пологах.

Гарантія щодо мінімального гарантованого розміру декретних - тільки за основним місцем роботи?

Лист ПФУ від 04.05.2023 р. № 17595-20802/У-03/8-2800/23

Враховуючи те, що частиною другою статті 19 Закону № 1105-XIV передбачено, що сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не може бути меншою за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку, а **за основним місцем роботи застрахованою особою не реалізовано свого права на отримання допомоги по вагітності та пологах, реалізація права на допомогу по вагітності та пологах за сумісництвом здійснюється з дотриманням мінімального розміру** допомоги по вагітності та пологах.

У разі якщо початок відпустки по вагітності та пологах припав на грудень 2022 року:

- 1) за основним місцем роботи призначається допомога по вагітності та пологах у гарантованому мінімальному розмірі.
- 2) за сумісництвом призначається допомога по вагітності та пологах у фактичному розмірі середньоденної зарплати.

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Вагітність та пологи під час військової служби: що робити роботодавцю

Лист ПФУ від 28.02.2023 р. № 2800-030401-8/10221

Частиною першою статті 12 Закону № 1105 передбачено, що право на страхові виплати за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності мають застраховані особи – громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їхніх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Це право виникає з настанням страхового випадку в період роботи (включаючи час випробування та день звільнення), зайняття підприємницькою та іншою діяльністю, якщо інше не передбачено законом.

Отже, військовослужбовців не віднесено до осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і вони не набувають права на страхові виплати за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності від Пенсійного фонду України

Частиною другою статті 57 Закону України від 05.09.2017 № 2145-VIII “Про освіту” (далі – Закон № 2145), передбачено, що у разі захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника, яке тимчасово унеможливає виконання ним посадових обов'язків і обмежує можливість перебування у колективі осіб, які навчаються, або тимчасового переведення за цих чи інших обставин на іншу роботу чи проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період за таким працівником зберігається попередній середній заробіток. У разі хвороби або каліцтва попередній середній заробіток виплачується до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.

Отже, у зв'язку з тим, що статтею 57 Закону № 2145 **не передбачено втрати за основним місцем роботи збереженої середньої заробітної плати під час проходження військової служби за контрактом педагогічного працівника**, а отже **компенсація втраченої заробітної плати від Пенсійного фонду України за час хвороби такому працівнику не здійснюється.**

Декретні заплатили в Польщі чи Чехії: чи платити роботодавцю з України декретні?

Угода між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення, ратифікована Законом України від 05.09.2013 № 458-VII.

Адміністративний договір щодо застосування Угоди між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення від 18.05.2012.

Статтею 6 цієї Угоди передбачено: на особу, яка підпадає під дію цієї Угоди, поширюється законодавство цієї Договірної Сторони, на території якої вона здійснює трудову діяльність.

Відповідно до статті 4 Адміністративного договору “якщо застосовується законодавство однієї з Договірних Сторін, компетентна установа цієї Договірної Сторони на запит роботодавця або самозайнятої особи, **видає довідку, яка підтверджує, що найманий працівник підпадає під дію цього законодавства, з визначенням терміну дії такої довідки.**

Ця довідка є доказом того, що найманий працівник або самозайнята особа не підпадають під дію законодавства іншої Договірної Сторони”.

Договір між Україною та Чеською Республікою про соціальне забезпечення ратифікований Законом України від 22.11.2002 N 238-IV.

Адміністративна угода про застосування Договору між Україною та Чеською Республікою про соціальне забезпечення

З метою реалізації Договору про соціальне забезпечення особа, яка проживає на території однієї Договірної Сторони, та яка клопоче про визнання права на допомогу по материнству відповідно до законодавства Договірної Сторони, згідно із якими особа була **застрахована, одночасно з поданням клопотання підтверджує, що не реалізує право на допомогу по материнству відповідно до законодавства держави її постійного проживання.**

Основна умова для отримання допомоги - нереалізація права на допомогу по материнству в іншій договірній державі.

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Нарахували й виплатили зайві лікарняні: чи оштрафує ПФУ

Лист ПФУ від 22.05.2023 р. № 20002-21912/У-03/8-2800/23

Згідно із частинами п'ятою та шостою статті 8 Закону № 1105 роботодавець несе відповідальність за порушення використання страхових коштів, несвоєчасне або неповне їх повернення.

У разі порушення порядку використання страхових коштів роботодавець відшкодовує уповноваженому органу управління в повному обсязі **неправомірно витрачену суму страхових коштів та/або вартість наданих соціальних послуг і сплачує штраф у розмірі 50 відсотків такої суми.**

За несвоєчасне повернення або повернення не в повному обсязі страхових коштів на страхувальників та інших отримувачів коштів соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку накладається штраф **у розмірі 10 відсотків несвоєчасно повернутих або повернутих не в повному обсязі страхових коштів.**

Одночасно на суми несвоєчасно повернутих або повернутих не в повному обсязі страхових коштів і штрафних санкцій **нараховується пеня в розмірі 0,1 відсотка** зазначених сум коштів, розрахована за кожний день прострочення платежу.

Отже, у разі коли страхувальник виявив факт неправомірного використання коштів при нарахуванні та виплаті страхових виплат, то він повинен повернути ці кошти до Пенсійного фонду України.

У разі, якщо сума отриманих страхувальником страхових коштів перевищує фактичні витрати на надання страхових виплат, **невикористані страхові кошти повертаються страхувальником протягом трьох робочих днів** на окремий рахунок Пенсійного фонду України та до головного управління Пенсійного фонду України в області за місцем обліку, як страхувальника, **надсилається письмове пояснення причин повернення коштів.**

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

Потрібно доплатити лікарняні: як отримати цю суму від ПФУ

ПФУ: Наприклад, може виникнути потреба додаткового фінансування, дозамовлення коштів (Корегування збільшення) чи, навпаки, повернення вже отриманих сум (Корегування зменшення). Або ж (як правило, для паперових листків непрацездатності) виникає необхідність у виправленні інформації про застраховану особу (Корегування несумових параметрів).

У разі корегування зменшення має бути прикріплено скановану копію платіжного доручення, згідно з яким проведено повернення коштів

Алгоритм дій для подання корегуючої заяви-розрахунку через веб-портал ПФУ такий:

1. Зайдіть в особистий кабінет страхувальника на вебпорталі електронних послуг GAE и
2. На панелі зліва оберіть розділ “Заява-розрахунок”.
3. У вікні, що спливе, натисніть “Пошук” та з випадяючого списку скопіюйте номер заяви-розрахунку, яку потрібно відкорегувати
4. Далі натисніть кнопку “Створити нову” та оберіть опцію “Корегуюча ЗР”
5. У новому вікні введіть попередньо скопійований номер заяви-розрахунку, щодо якої необхідно зробити корегування та натисніть “Продовжити”.
6. При формуванні корегуючої заяви-розрахунку оберіть необхідний тип корегування з переліку: “Корегування зменшення” або “Корегування збільшення”, або “Корегування несумових параметрів”. Натисніть “Продовжити”.

Потрібно доплатити лікарняні: як отримати цю суму від ПФУ

<...>

7. Після цього у “Додатку про тимчасову непрацездатність” натисніть піктограму з олівцем 4) можуть надаватися інші види матдопомоги.

8. У листку непрацездатності, який з’явиться на екрані, у полі “Сума (в гривнях з копійками) (всього)” введіть новий коректний запис (повну правильну суму, якщо обрано опцію “Корегування збільшення” або сторнуючий (від’ємний) запис із знаком “-”, якщо обрано “Корегування зменшення”). Відповідні чисельні значення внесіть в поле “Сума (в гривнях з копійками) (у т.ч. за рахунок коштів Фонду)”.

Якщо обрано опцію “Корегування несумових параметрів”, внесіть виправлену інформацію в поле, яке потребує корегування (наприклад, в реквізити лікарняного, дані про стаж, причину непрацездатності, прізвище тощо).

9. Внесіть дані в поле “**Причина розбіжності суми**”, обравши відповідний запис із випадającego списку або введіть причину, яка не передбачена в автоматичному режимі, в поле “Причина розбіжності суми – інше”. Натисніть “Продовжити”.

10. Після внесення корегуючих даних, натисніть кнопку “Сформувати заяву–розрахунок”.

11. Перевірте сформовану заяву-розрахунок та натисніть кнопку “Підписати та відправити в ПФУ”.

12. Корегуюча заява-розрахунок набуває статусу “**В опрацюванні**”. Після її прийняття Фондом корегуюча заява-розрахунок набуває статусу “Прийнято”

Роз'яснення ПФУ щодо страхових виплат?

Лист ПФУ від 10.04.2023 р. № 13795-15879/У-03/8-2800/233:

З урахуванням наведеного у зазначеному вами випадку, **на період, коли працівник не виходив на роботу внаслідок ведення воєнних дій та пов'язаних з ними обставин і за нього роботодавцем не сплачувався єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, він втрачає статус “застрахованої особи” і у випадку хвороби в цей період не набуває права на допомогу по тимчасовій непрацездатності з шостого дня непрацездатності.**

У Порядку № 440 і в Порядку № 1266 - мова йде про оплату перших 5 днів непрацездатності саме для “застрахованої особи”.

Лист ПФУ від 17.03.2023 р. № 9726-10744/О-03/8-2800/23

Оскільки надання **допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги по вагітності та пологах здійснюється за основним місцем роботи або за місцем роботи за сумісництвом, надавати довідку про середню заробітну плату за основним місцем роботи**, передбачену пунктом 30 Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266, **не потрібно**.

Порядок № 440 і Порядок № 1266 вимагають контролювати оплату перших 5 днів непрацездатності - щоб заробіток для розрахунку середньої зарплати не перевищував максимальної бази нарахування ЄСВ.

Роз'яснення ПФУ щодо страхових виплат?

Лист ПФУ від 17.03.2023 р. № 9726-10744/О-03/8-2800/23:

Тобто чинним законодавством України **не передбачена відсутність основного місця роботи** при наявності місця роботи за сумісництвом.

Враховуючи те, що листки непрацездатності формуються з урахуванням даних, зазначених в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, **страхова виплата у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності буде надаватися застрахованій особі за основним місцем роботи страхувальником, в кабінеті якого на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України відображено листок непрацездатності, сформований як за основним місцем роботи.**

Водночас реалізація права на страхову виплату у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності за сумісництвом передбачена лише за одним місцем роботи за сумісництвом. Тому **у разі наявності у застрахованої особи на момент настання страхового випадку декількох місць роботи за сумісництвом, застрахована особа реалізує своє право на допомогу по тимчасовій непрацездатності, допомогу по вагітності та пологах шляхом подання до одного з місць роботи за сумісництвом рішення страхувальника або уповноважених ним осіб з основного місця роботи про відмову в призначенні страхової виплати.**

Якщо немає основного місця роботи - реалізувати право на страхові виплати не вийде!

Листок непрацездатності оплачує той страхувальник, у якого сформований ЛН як за основним місцем роботи.

Якщо кілька місць роботи за сумісництвом - ЛН оплачується тільки на одному з них.

Роз'яснення ПФУ щодо страхових виплат?

Лист ПФУ від 17.03.2023 р. № 9726-10744/О-03/8-2800/23

Щодо питання надання допомоги по тимчасовій непрацездатності за **страховим випадком, який тривав з 01 по 28 лютого 2023 року**, у разі надання **відпустки без збереження заробітної плати з 15 лютого 2023 року**, то у зазначеному випадку за основним місцем роботи вказана **допомога буде надаватися за період з 01 по 14 лютого 2023 року (з 07 по 14 лютого 2023 року фінансується Пенсійним фондом України)**, а за період з 15 по 28 лютого – за місцем роботи за сумісництвом на підставі вмотивованого рішення страхувальника або уповноважених ним осіб про відмову в призначенні страхової виплати за основним місцем роботи.

Як працівник під час хвороби умудрився взяти відпустку без збереження зарплати?

Лист ПФУ від 17.03.2023 р. № 9726-10744/О-03/8-2800/23:

В той же час частиною четвертою статті 24 Закону передбачено, що **не одержані у зв'язку із смертю застрахованої особи страхові виплати виплачуються членам сім'ї, які проживали разом з нею, а в разі їх відсутності входять до складу спадщини.**

Тому нормами Закону визначено, що **рішення про відмову в призначенні допомоги по тимчасовій непрацездатності отримує застрахована особа, а у разі смерті застрахованої особи для реалізації права на одержання допомоги по тимчасовій непрацездатності таке рішення може отримати член сім'ї, який проживав разом з нею або спадкоємець.**

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

2. Зарплатні помилки: доплатити - так, утримати не завжди

Частина 2 статті 127 КЗпП

Відрахування із заробітної плати працівників для покриття їх заборгованості підприємству, установі і організації, де вони працюють, можуть провадитись за наказом (розпорядженням) роботодавця:

1) для повернення авансу, виданого в рахунок заробітної плати; **для повернення сум, зайво виплачених внаслідок лічильних помилок; для погашення невитраченого і своєчасно не поверненого авансу, виданого на службове відрядження або переведення до іншої місцевості; на господарські потреби, якщо працівник не оспорує підстав і розміру відрахування.** У цих випадках **роботодавець вправі видати наказ (розпорядження) про відрахування не пізніше одного місяця з дня закінчення строку**, встановленого для повернення авансу, погашення заборгованості або **з дня виплати неправильно обчисленої суми;**

2) при звільненні працівника до закінчення того робочого року, в рахунок якого він вже одержав відпустку, за невідроблені дні відпустки. Відрахування за ці дні не провадиться, якщо працівник звільняється з роботи з підстав, зазначених в пунктах 3, 5, 6 статті 36 і пунктах 1, 2 і 5 статті 40 цього Кодексу, а також при направленні на навчання та в зв'язку з переходом на пенсію;

3) при відшкодуванні шкоди, завданої з вини працівника підприємству, установі, організації (стаття 136).

Якщо працівнику не доплатили зарплату, лікарняні, відпускні чи за дні відрядження - потрібно доплатити, щоб усунути порушення законодавств про працю.

1. Несвоєчасна виплата зарплати з затримкою.

2. Недотримання мінімальних гарантій в опдлаті праці - за ст. 12 Закону про оплату праці - це і оплата відрядження та відпустки, також збереження середньої зарплати.

3. Непроведення остаточних розрахунків у разі звільнення - середній заробіток за весь період затримки (ст. 117 КЗпП)

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Шукаємо причину: що не так і чому треба виправлятися

Чому допущена помилка:

1. Неправильні дані табелю обліку
2. Не надали наказ у бухгалтерію
3. Неправильний розрахунок через програмний збій
4. Невірний розрахунок по вині працівника (введені некоректні дані)
5. Подвоєння, лічильна помилка
6. Неправильне застосування норм

Коли виявили помилку?

У поточному звітному періоді
До подання звітності чи після?

Не можна утримати – хто відповідатиме за переплату?

Доплатити – незалежно від періоду!

За який період допустили помилку:

- за минулий місяць
- за попередній квартал
- за попередній рік
- три роки тому

Чи можна не виправляти?

Переплата – минув місяць чи нелічильна помилка.

Недоплата у минулому місяці, попередньому кварталі, минулому році

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Недоплатили за попередні місяці: як оформити

Кваліфікація і причина помилки:

1. Відсутність документу чи помилки у документах – не є помилкою в бухгалтерському обліку

2. Помилка в таблиці – надаємо корегуючий табель для виправлення помилки.

3. Не наданий вчасно наказ, який є підставою для нарахування виплати (фіксуємо дату отримання бухгалтерією наказу) – немає помилки.

4. Не наданий вчасно паперовий лікарняний – зафіксувати дату отримання **(6 місяців)**

5. Документи були, але їх не відобразили у реєстрах бухобліку чи був збій програми:

Складаємо бухгалтерську довідку

Типова форма бухгалтерської довідки для бюджетників - наказом Мінфіну від 08.09.2017 № 755.

Зразок бухгалтерської довідки – у Методичних рекомендаціях від 29.12.2000 № 356 (КНП).

Бухгалтерська довідка має наводити причину помилки, посилання на документи та облікові реєстри, в яких допущено помилку, і підписується працівником, який склав довідку, та після перевірки - головним бухгалтером

п. 4.3 Положення № 88

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

Види зарпатних помилок: лічильні та нелічильні

ЛІЧИЛЬНІ ПОМИЛКИ:

▶ подвійне нарахування зарплати

▶ помилка в підрахунках

▶ невірне механічне введення даних

▶ Збій програмного забезпечення

НЕЛІЧИЛЬНІ ПОМИЛКИ:

▶ Невірне застосування норм законодавства

ПОМИЛКИ НЕ БУХГАЛТЕРСЬКІ:

Помилки в табелі обліку;
У датах відпусток;
Ненадання (чи надання із запізненням)
наказу про встановлення надбавок,
доплат, відпустку, відрядження

НЕ ПОМИЛКИ

Перерахунки та донарахування через некоректну роботу ЕРЛН,
перерахунки відповідно до Порядку № 100

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Недоплатили звільненому - середній заробіток за затримку!

Стаття 117. Відповідальність за затримку розрахунку при звільненні

У разі невивплати з вини роботодавця належних звільненому працівникові сум у строки, визначені статтею 116 цього Кодексу, **при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку, але не більш як за шість місяців.**

При наявності спору про розміри належних звільненому працівникові сум роботодавець повинен сплатити зазначене в цій статті відшкодування у разі, якщо спір вирішено на користь працівника. Якщо спір вирішено на користь працівника частково, розмір відшкодування за час затримки визначає орган, який виносить рішення по суті спору, але не більш як за період, встановлений частиною першою цієї статті.

КЗпП

Роботодавець повинен виплатити середній заробіток за весь час затримки розрахунку при звільненні:

- під час виплати затриманої суми;
- у разі прийняття рішення судом на користь працівника за позовом про стягнення середнього заробітку.

Середній заробіток виплачується за робочі дні за графіком, який був у працівника, - за весь час затримки, але не більше, ніж за 6 місяців.

Середньоденну зарплату визначають за Порядком № 100 (за останні 2 місяці).

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Недоплатили відпускні чи компенсацію при звільненні - доплачуємо навіть звільненим

Стаття 47. Обов'язок роботодавця провести розрахунок з працівником

Роботодавець зобов'язаний у день звільнення видати працівникові копію наказу (розпорядження) про звільнення, письмове повідомлення про нараховані та виплачені йому суми при звільненні (стаття 116) та провести з ним розрахунок у строки, визначені статтею 116 цього Кодексу, а також на вимогу працівника внести належні записи про звільнення до трудової книжки, що зберігається у працівника.

КЗпП

Стаття 116. Строки розрахунку при звільненні

При звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства, установи, організації, провадиться в день звільнення. Якщо працівник в день звільнення не працював, то зазначені суми мають бути виплачені не пізніше наступного дня після пред'явлення звільненим працівником вимоги про розрахунок.

Про суми, нараховані та виплачені працівникові при звільненні, із зазначенням окремо кожного виду виплати (основна та додаткова заробітна плата, заохочувальні та компенсаційні виплати, інші виплати, на які працівник має право згідно з умовами трудового договору і відповідно до законодавства, у тому числі при звільненні) роботодавець повинен письмово повідомити працівника в день їх виплати.

Невиплата належних працівникові сум у разі звільнення = затримка розрахунку при звільненні

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Недоплатили зарплату за попередні місяці: як оформити та врахувати для середньої зарплати

1. Службова записка чи доповідка про виявлену помилку на і'мя керівника (головного бухгалтера) про зміст виявленої помилки і період

2. Складається бухгалтерська довідка чи надається корегуючий документ.

3. Виправлення у регістрах бухгалтерського обліку на підставі Бухгалтерської довідки (корегуючого документу).

Як враховувати донараховану суму під час розрахунку за Порядком № 100:

Донараховані суми зарплати - до місяця, за який вони донараховані.

Донараховані суми відпускних і лікарняних - під час розрахунку відпускних до місяця, за який вони донараховані.

Донараховані суми премії - в порядку, передбаченому для врахування премій з місяця нарахування.

Як враховувати донараховану суму під час розрахунку за Порядком № 1266:

Всі донараховані суми враховуються у тому місяці, за який вони відображені у Держреєстрі (за даними додатку Д1 Податкового розрахунку).

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ